VŠERADICE

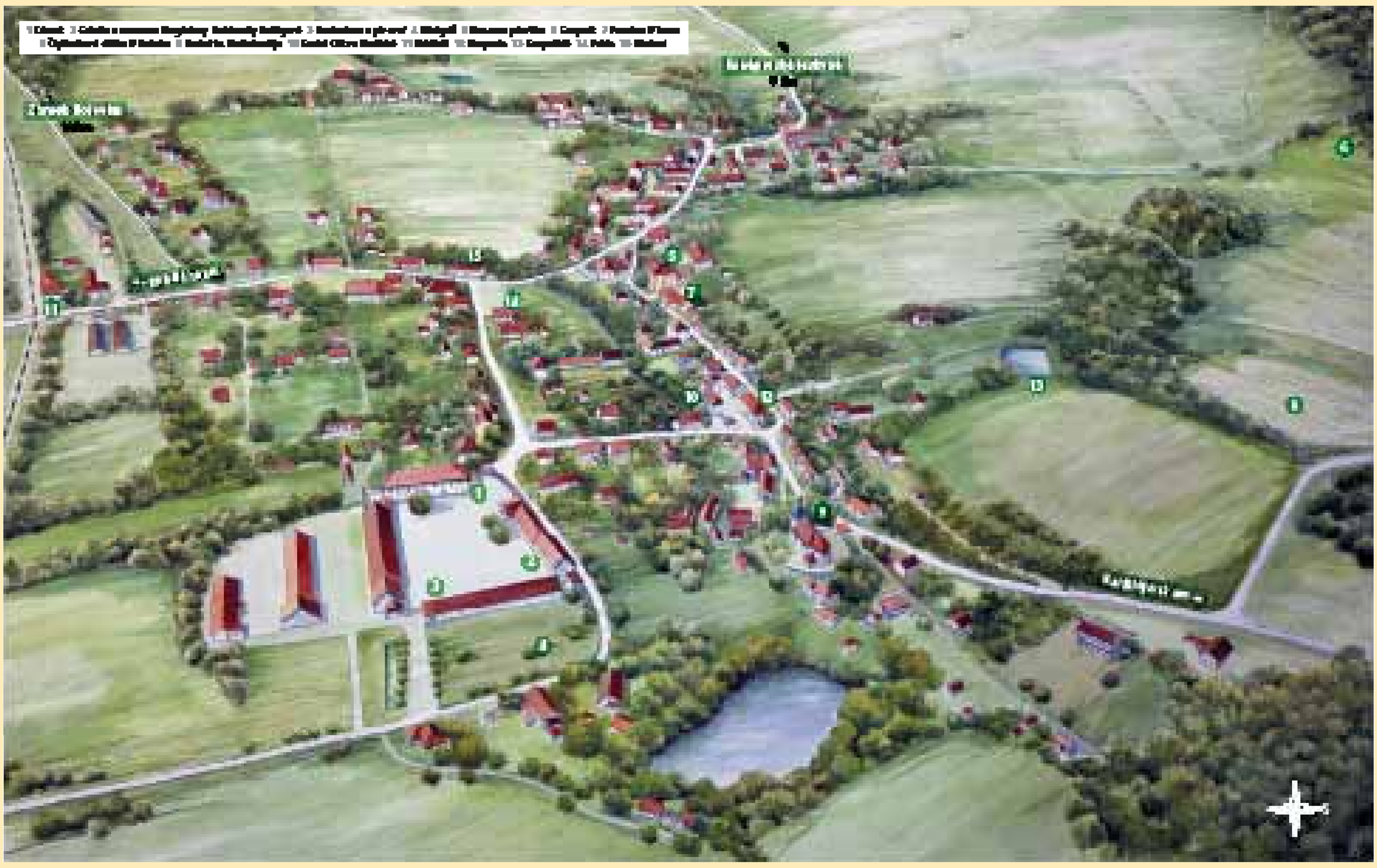

Dnešní Všeradice vznikly splynutím dvou osad, které stály tak blízko sebe, až rozšiřováním zástavby zcela splynuly – dolní ves Všeradice, zde bývala tvrz a dvůr, mlýn, fara a kostel sv. Bartoloměje, později také pivovar a vinopalna, a horní ves Trnová (směrem na Bykoš), i zde býval dvůr poplužný a zemanský statek. Roku 1640 byla ves vypálena švédským vojskem, přičemž horní část Trnová na čas zanikla. Opět byla osídlena, avšak roku 1809 její jméno zaniká a tamní usedlosti přecházejí pod Všeradice. Na rozhraní obou vesnic, kde dosud hospoda stojí, bývala již za starých dob „krčma haldecká".

Jméno Všeradice není nijak tajemné. Antonín Profous je jednoznačně vysvětluje jako „ves lidí Všeradových. Jméno Všeradice je v Čechách unikátní. Kdo byl však onen Všerad, který dal vsi jméno, to nevíme. Toto osobní jméno bylo v češtině i v jiných jazycích dosti obvyklé. Snad to byl lokátor nově založené vesnice, nebo člen rodu Buziců erbu sviní hlavy, který opanoval ve 12. století toto území Podbrdska a vládl mu z hradů Žebráku, Valdeku a Záluží. Příslušník tohoto rodu Oldřich Zajíc z Valdeka se rozhodl obdarovat klášter Augustinů u vsi Ostrova v Brdech, později zvaný u sv. Benigny-Dobrotivé, a v této souvislosti se poprvé objevuje jméno Všeradice jako poplužní darované Augustinům. Darovací listina je datována na den 12. března roku 1262. Tolik v krátkosti o počátcích obce.

Obec Všeradice se hrdě hlásí ke své nejznámější rodačce, kterou je bezesporu Magdalena Dobromila Rettigová, dívčím jménem Artmannová, narozená 31. ledna 1785 ve Všeradicích. Česká buditelka a spisovatelka, autorka básní, divadelních her a krátkých próz je dodnes známa především jako autorka knihy Domácí kuchařka. Rettigová do svých 18 let neuměla česky. V českém prostředí a díky manželství s českým buditelem a spisovatelem J. A. S. Rettigem, se z ní ale stala vlastenecky orientovaná buditelka. Od roku 1834 žila v Litomyšli, kde se úspěšně věnovala buditelské činnosti, organizování společenského života a povzbuzování žen. Nikdy se ovšem nezasazovala o rovnoprávnost žen, naopak učila mladé dívky šít, vařit a stolovat. Z díla M. D. Rettigové je dnes nejznámější její Domácí kuchařka vydaná roku 1826.

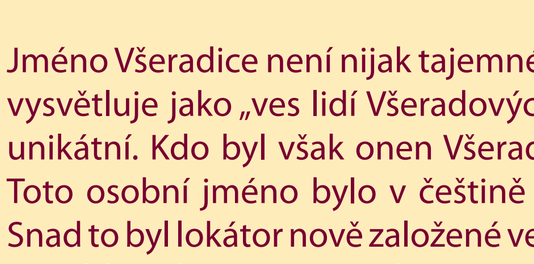

Při vzpomínkách na význačné osobnosti nemůžeme opomenout našeho rodáka Aarona M. Pollaka, který jako první Čech (ve skutečnosti židovského původu) vyráběl zápalky továrním způsobem. Ještě jako mladíček přišel do Vídně, kde se roku 1840 ve svých 24 letech spojil s chemikem J. Preshelem a společně založili firmu na výrobu a prodej fosforových zápalek. V roce 1846 se však firma Preshel & Pollak rozpadla a bývalí společníci pokračovali v další výrobě každý na vlastní pěst. Pollak ke svým obchodnickým schopnostem přidal i znalosti výroby a začal jeho prudký vzestup. Tehdy zavedl do výroby dva (údajně) vlastní objevy – zápalkovou krabičku se zásuvkou a zapalovací plochou umístěnou po straně krabičky a lakované sirky s barevnými hlavičkami, jež se na trhu objevily v průběhu roku 1847. Od roku 1862 získal právo označovat své továrny jako „c. k. výsadní" a směl používat císařské orlice ve firemním označení (mj. na zápalkových nálepkách). Roku 1868 dokonce zřídil velkorysou pojatou nadanci určenou mladým studentům techniky a chemie, nazvanou Rudolfinum na počest korunního prince Rudolfa Habsburského. Snad také pod vlivem této nadace (oficiálně však za zásluhy o rozvoj sirkařského průmyslu) mu zanedlouho nato – 1. února 1869 – císař František Josef I. udělil šlechtický predikát „rytíř von Rudin". V té době se už nepodepisoval židovským jménem Aaron, ale novým křestním jménem Alfred – nechal se totiž pokřtít. Na jeho výrobcích se ale nic nezměnilo; ty stále označoval buď A. M. Pollak nebo jen A. M. P.

Historii a významné osobnosti jsme představili a na závěr jen v krátkosti zrekapitulujeme současný stav. Obec Všeradice má 430 stálých obyvatel. V posledních letech došlo k rekonstrukci hostince na růžku, budovy obecního úřadu a neustále vylepšujeme i ostatní prostory v obci.

Přejeme všem návštěvníkům naší obce, aby se jim zde líbilo a rádi se do Všeradic vraceli.

Obecní úřad Všeradice
267 26 Všeradice 18
tel.: 311 684 281
info@vseradice.cz
www.vseradice.cz

GALERIE a muzeum M. D. Rettigové
267 26 Všeradice 1
tel.: 311 516 601
recepce@galerie-dobromila.cz
www.galerie-dobromila.cz

Muzeum pravěku Všeradice
267 26 Všeradice 18 (v budově OÚ)
tel.: 311 684 281
info@vseradice.cz
www.pramuzeum.cz

ROP STŘEDNÍ ČECHY
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI
SPOLUFINANCOVÁNO EVROPSKOU UNIÍ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
KARLŠTEJNSKO
V roce 2010 vydal:
Svazek obcí
Region Dolní Berounka